

Dansk Ledningsejerforum

Årsberetning 2014

Dansk Ledningsejerforum er et samarbejdsorgan for ledningsejere i Danmark.

Dansk Ledningsejerforum:

- Er et fælles samarbejdsorgan for ledningsejere. Dette samarbejdsorgan skal samtidig fungere som en kontaktmulighed for diverse eksterne samarbejdspartnere med henblik på behandling af forespørgsler mv. Endvidere vurderer og kommenterer samarbejdsorganet på eget initiativ lovforslag, normer osv.
- Fremmer samarbejdet blandt ledningsejere indbyrdes og mellem ledningsejere og offentlige myndigheder og andre organisationer.
- Fremmer brug af fælles retningslinier og udøver oplysningsvirksomhed til gavn for ledningsejere og samfundet som helhed i forbindelse med etablering og drift af ledningsanlæg.

Dansk Ledningsejerforums medlemmer:

Indledning

Dansk Ledningsejerforum er et samarbejdsorgan for ledningsejere i Danmark.

Medlemmerne er repræsenteret via deres brancheforeninger, bortset fra TDC og Telia. Dansk Ledningsejerforum repræsenterer direkte og indirekte ca. 6.000 ledningsejere, der fordeler sig nogenlunde således:

TDC	1
Telia	1
Naturgasselskaber	4
Elselskaber	48
Afløb og spildevand	94
Fjernvarmeværker	400
Vandværker	2.100
Antenneforeninger	2.500

Organisation

Dansk Ledningsejerforum består af et Fællesudvalg, tre faggrupper samt en ERFA-gruppe.

Faggrupper og ERFA-gruppe er opdelt i følgende emner:

- ledningsregistrering
- forebyggelse af graveskader
- ledningsetablering
- gæsteprincippet (ERFA-gruppe)

I Fællesudvalget drøftes emner af overordnet karakter og koordinerer og uddelegerer opgaver til faggrupperne, der også kan tage sager op på eget initiativ.

Fællesudvalget kommunikerer gennem egne organisationer og via Dansk Ledningsejerforums hjemmeside. På hjemmesiden findes oplysninger om foreningen samt materiale fra faggrupperne. Endvidere kan medlemmer af udvalg og faggrupper finde referater mv. på den begrænsede del af hjemmesiden.

Organisationsplan forår 2015 er indsat som bilag sidst i dette dokument. Her er endvidere vist hvilke eksterne arbejdsgrupper og udvalg, som Dansk Ledningsejerforum er repræsenteret i. Desuden er der anført navne på repræsentanterne.

Fællesudvalget

Fællesudvalget er det samlende udvalg i Dansk Ledningsejerforum, og der afholdes normalt 4 møder om året i dette forum. Her involverer udvalget sig direkte i enkelte emner/sager og uddelegerer andre sager til de relevante faggrupper.

Fællesudvalget har i 2014 afgivet hørings svar til følgende lovforslag mv.:

- Lov om anlæg af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i DK
- Bekendtgørelse om registrering af ledningsejere (LER)
- Lov om offentlige veje – genhøring
- Lovforslag om moderne jernbane – om ændring af lov om jernbane
- Jernbanestrækning København-Ringsted over Køge (ombygning mv. af Ringsted Station)

Efter afgivelse af hørings svar har Dansk Ledningsejerforum holdt møde med Dansk Energi og Teleindustrien og sendt en fælles anmodning om foretræde for Transportudvalget for at fremlægge vores synspunkter. Den 13. november 2014 havde Dansk Ledningsejerforum foretræde for Folketingets Transportudvalg sammen med Dansk Energi og Teleindustrien.

Dansk Ledningsejerforum fremførte bl.a., at vi gerne vil udtrykke tilfredshed med den forenkling og modernisering af reguleringen, som lovforslaget medfører. Det er vigtigt for ledningsejerne med en enkel og forståelig lovgivning.

Dansk Ledningsejerforum ville gerne kvittere for den lydhørhed, der indtil nu har været i forhold til den nye bestemmelse om gebyrer i § 134. Bestemmelsen har været årsag til stor bekymring og modstand i Dansk Ledningsejerforum, da vi frygtede, at der nu blev indført hjemmel til at opkræve gebyr for graveansøgninger. Vi forstår, at loven nu er præciseret således, at § 134 ikke omfatter betaling for graveansøgninger, hvilket vi finder meget positivt.

Dansk Ledningsejerforum ville også gerne kvittere for det øgede fokus på koordinering af samgravning og fællesgravning. Vi støtter indsatsen, der såvel samfundsøkonomisk som for ledningsejerne kan være meget rentabel.

Det er dog vigtigt at huske på, at samgravning i praksis ikke altid er så nemt, som det lyder, for det handler ikke kun om at grave en rende, hvor alle typer ledninger kan ligge pænt sammen. Specielt når der graves på tværs af sektorer, kan det give store problemer, og i disse tilfælde er pligterne efter § 74 meningsløse. Eksempelvis kan der være forskellige sikkerhedskrav, bl.a. når det gælder gas, der ikke må ligge i nærheden af el eller tele, ligesom nogle ledningstyper som kloak og store fjernvarmeledninger graves ned i store udgravninger midt i vejbanen, mens mindre ledninger som telefon og antenne etableres i rabatten. Med den nuværende bestemmelse i § 74 pålægges ledningsejerne således en pligt uden forbehold, som i praksis kan vise sig overflødig og medføre unødvendigt administrativt arbejde.

Det samlede indlæg kan findes på Dansk Ledningsejerforums hjemmeside.

Det bevirkede, at udvalget fremsatte spørgsmål til ministeren, som dog ikke ændrede væsentligt på lovforslaget.

Branchen og andre interesserede får mulighed for at komme med bidrag mv. til bekendtgørelser eller andre bindende regler, når disse sendes i offentlig høring. Vi skal påvirke bekendtgørelserne, således at vi kommer med vores input til, at loven fungerer på bedst mulig måde, både for ledningsejere og myndigheder.

Loven blev vedtaget den 19. december 2014 og træder i kraft den 1. juli 2015, mens arbejdet med bekendtgørelserne skal foregå i foråret 2015.

Fællesudvalget har igangsat en arbejdsgruppe, som i dialog med BaneDanmark skal udarbejde en revidering eller tilføjelse til den nuværende banenorm. Der ønskes et mere standardiseret arbejdsgrundlag, når der skal etableres simple/mindre, styrbare underboringer under BaneDanmarks terræn. Arbejdet fortsætter i 2015 i dialog med BaneDanmark.

Dansk Ledningsejerforum har ønsket at få en direkte repræsentation i GeoDanmarks Specifikationsforum, og GeoDanmarks bestyrelse har imødekommet denne henvendelse og ser positivt på, at Dansk Ledningsejerforum, som repræsentant for en meget stor brugergruppe af kortdata, indgår med vores ekspertise i GeoDanmarks Specifikationsforum.

Fællesudvalget har peget på Else Bjerring Højbjerg som repræsentant for Dansk Ledningsejerforum i GeoDanmarks Specifikationsforum.

I 2014 afholdt Dansk Ledningsejerforum sit seminar, hvor vi behandlede aktuelle temaer og satte fokus på dialogen mellem arbejdsgruppernes medlemmer. Der var 29 deltagere, og følgende hovedpunkter blev behandlet:

- graveskader – set fra en juridisk vinkel
- graveskader – set fra entreprenørens vinkel
- samarbejde mellem ledningsejere og entreprenører – dokumentation, uddannelse
- frie grunddata – beskrivelse og muligheder for ledningsejere
- indlæg om betaling til LER. Ideer til ny betalingsmodel. For og imod forskellige betalingsmodeller
- opdatering på gæsteprincippet – på baggrund af afgørelser

Indlæggene gav megen debat og udmøntede sig i konkrete tiltag, som de forskellige arbejdsgrupper arbejder videre med i 2015.

Faggruppe for ledningsregistrering

Nyt medlem i udvalget

Poul Kirk Andersen ønskede at udtræde af udvalget. I stedet er Robert Jensen, Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD) indtrådt.

Ny anbefaling for signaturer til ledningsplaner

Udvalget har hele året arbejdet på en ny anbefaling til signaturer på ledningsplaner. Den gamle anbefaling baserede sig på, at hver forsyningsart havde sin farve. Dette princip mener udvalget ikke, at vi kan basere en ny anbefaling på, da hver forsyningsart ønsker at signalere forskellige farer og respektafstande ved at benytte forskellige farver. Udvalget arbejder derfor på at få udarbejdet en anbefaling

pr. forsyningsart, som dog i et vist omfang koordineres mellem de enkelte forsyningsarter. Hvis det lykkes at udarbejde en anbefaling, som de enkelte forsyningselskaber vil tage til sig, vil det formodentligt betyde, at graveentreprenører får væsentligt lettere ved at tolke ledningsplaner. Anbefalingen er tæt på at være færdig, men mangler input fra FVD.

Betalingsmodel for LER

Udvalget har flere gange diskuteret betalingsmodellen for LER, således at det er ledningsejere, der betaler for driften, i stedet for at graveaktører betaler for de antal m², de bestiller ledningsplaner for. På Dansk Ledningsejerforums strategidag lagde gruppen op til en diskussion om emnet. Der var stor opbakning, men dog ikke stor nok til at få Fællesudvalget til at gå videre med tanken.

Kvalitet af adresser

Udvalget har set på problemerne med, at adresser ikke bliver oprettet tids nok, og at de ofte ligger længe, inden de får de rigtige koordinater. I 2013 havde alle store problemer med dette, men kvaliteten af adresser er under kraftig forbedring som følge af grunddataprogrammet. Udvalget har derfor ikke gjort yderligere.

Frie data og høringspart for FOT data

Udvalget har fulgt udviklingen inden for de frivillige grunddata. Specielt har udvalget diskuteret vigtigheden af, at ledningsejere har indflydelse på FOT. Dansk Ledningsejerforum har rettet henvendelse til FOT Danmarks bestyrelse med henblik på at blive repræsenteret i FOT Specifikationsforum. Henvendelsen er blevet imødekommet, og Else Bjerring Højbjerg er indtrådt som repræsentant.

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters brugergruppe for Grunddataprogrammet

Udvalget deltager i Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters brugergruppe for Grunddataprogrammet. Første møde blev afholdt i 2014, og andet møde blev afholdt i februar 2015. Dansk Ledningsejerforums interesser er ikke så store, som de øvrige interesseorganisationer der deltager, men tilgangen til geografiske data, adresser og BBR er dog vigtig for Dansk Ledningsejerforum.

Faggruppe til forebyggelse af graveskader

I 2014 har udvalget på ny arbejdet med at reducere antallet af graveskader og ønsker, at alle ledningsejere i forbindelse med udbud kræver, at entreprenørernes medarbejdere har deltaget i kurser i forebyggelse af graveskader.

Det er undersøgt, at der ikke er juridiske problemer med at stille et sådant krav.

Udvalget har flere gange drøftet domme om betaling for graveskader. I langt de fleste graveskadesager var der enighed mellem parterne om ansvaret for skaden, og entreprenøren betalte, hvis skaden var hans ansvar. Omvendt mener Dansk Byggeri, at der har været sager, hvor de ikke finder det "rimeligt", at entreprenøren er blevet dømt. Det kan fx være tilfældet, hvis ledningsejeren har udleveret en misvisende ledningsplan. Ledningsejernes ledningsplaner bør være til at stole på.

Faggruppe for ledningsetablering

Der har været afholdt 2 møder i 2014, hvilke bl.a. har omhandlet revision af Banenorm BN1-13-2, hvor der er udarbejdet et forslag med de ønsker, som vi har fra ledningsejerside til opdatering/modernisering af banenormen.

ERFA-gruppe vedrørende gæsteprincippet

Denne faggruppe er optaget i Dansk Ledningsejerforum i 2011. Gruppen fungerede tidligere som en selvstændig ERFA-gruppe. Gruppen holder møde 2-4 gange om året, hvor de rejste sager drøftes, og såfremt der er en sag, man ønsker drøftet, er man velkommen til at møde op. I 2014 blev der holdt 2 møder i gruppen.

Den 19. september 2013 afsagde Østre Landsret dom i den såkaldte "Vintapperrampesag". Dommen gik ledningsejeren Energinet.dk imod, men Energinet.dk har anket sagen til Højesteret. Sagen hovedforhandles i Højesteret den 4. maj 2015, og dommen forventes primo juni 2015.

Ledningsejerne håber, at afgørelsen bliver ændret i Højesteret, da den har principiell betydning og kan medføre meget store omkostninger for ledningsejerne.

I sagen er der tinglyst en sædvanlig ledningsdeklaration til beskyttelse af 132 kV højspændingskabler, men da der ikke er betalt erstatning, mener Landsretten, at ledningerne ligger som gæst, og dermed skal Energinet.dk betale for en beskyttelse af ledningerne. Dansk Ledningsejerforum er ikke enig i denne fortolkning, da det ikke har betydning, hvorvidt der er betalt erstatning eller ej. Det har ikke været almindelig praksis, at man i ledningsdeklarationen skrev om eller hvad, der blev betalt i erstatning.

Med den nuværende lovpraksis er det derfor meget vigtigt, at ledningsejerne gemmer dokumentationen for udbetalt erstatning og i nye deklarationer udtrykkeligt beskriver, at ledningen ikke ligger som gæst.

Den nye "Lov om offentlige veje" er blevet kommenteret i flere omgange og blev vedtaget den 18. december 2014. Det bliver meget spændende at følge, hvordan den reelt kommer til at påvirke ledningsejerne.

Kontrolordning for styret boring og gennempresning

Kontrolordning for styret boring og gennempresning omfatter metoder til etablering af ledningssystemer i jord ved hjælp af underboringer, mikrotunneleringer, gennempresninger og andre styrbare og ikke-styrbare metoder til fremføring af ledninger med begrænset eller helt uden forudgående opgravning. Pt. omfatter kontrolordningen ikke gennempresninger.

Der er taget en ny hjemmeside i brug, som er fælles med de andre kontrolordninger (i alt 3 ordninger). Link til hjemmesiden er www.kontrolordninger.dk. Det er i Kontrolordning for styret boring og gennempresning, at Dansk Ledningsejerforum har to repræsentanter.

Entreprenørfirmaer kan optages i ordningen og på den måde få et bevis for, at de har de ønskede kvalifikationer. Der udstedes et certifikat af kontrolordningen. Efterfølgende auditeres firmaerne af kontrolordningen.

De to kontrolordninger under Dansk Byggeri blev lagt sammen i 2013, hvilket er meget tilfredsstillende. Udgangspunkt er kravene fra Kontrolordning for styret boring og gennempresning.

I øjeblikket er 14 firmaer medlemmer af Kontrolordning for styret boring og gennempresning.

Nærmere uddybning kan findes på siden:

<http://www.kontrolordninger.dk/styret-boring/metoder/styrbar-boring.aspx> under Nyhedsbrevene under Aktuelt. Endvidere kan man tilmelde sig nyhedsbrevet.

På hjemmesiden findes 12 punkter med de krav, der bør stilles til en boreentreprenør – link til punkterne: <http://www.kontrolordninger.dk/styret-boring/metoder/styrbar-boring.aspx>

Under Aktuelt ligger også:

Bygherrevejledning om styrbare metoder:

(<http://www.kontrolordninger.dk/media/4940/Bygherrevejledning-inkl-bilag-januar-2012.pdf>)

Almindelig Arbejdsbeskrivelse – AAB for styrbare boringer:

(<http://www.kontrolordninger.dk/media/2162/AAB-styret-boring-og-gennempresning-januar-2012.pdf>)

Paradigme for særlig Arbejdsbeskrivelse SAB:

(<http://www.kontrolordninger.dk/media/2159/SAB-styret-boring-og-gennempresning-januar-2012.pdf>)

Disse kan stærkt anbefales og giver en god baggrundsviden om, hvad metoderne kan, og hvad der bør tages med i et udbudsmateriale.

Vi anbefaler stærkt, at der entres med borefirmaer, der er medlem af kontrolordningen. Det har vi alle glæde af, både når vi selv borer, og når andre skal bore i nærheden af egne ledninger.

Brugergruppe vedr. LER

Der har ikke været aktiviteter i brugergruppen i 2014.

Bilag

Oversigt over Dansk Ledningsejerforums organisation er vedlagt årsrapporten som bilag.

Bilag til Dansk Ledningsejerforum Årsrapport 2014

Liste over deltagere i Dansk Ledningsejerforums udvalg og faggrupper

Maj 2015

	Fællesudvalg		Forebyggelse af graveskader		Ledningsetablering		Ledningsregistrering	
TDC	Henrik Vinther Jensen	TDC	Kjeld Emil Olsen	TDC	Henrik Vinther Jensen	TDC	Lilly Märcher	TDC
Naturgas- selskaber	Bjarne H. Jensen	HMN Naturgas I/S	John Thorn	HMN Naturgas I/S	Bjarne H. Jensen	HMN Naturgas I/S	Holger T. Frandsen	HMN Naturgas I/S
Elselskaber	Carl-Vilhelm Rasmussen	NRGI	Finn Thulin	DONG Energy	Thomas Wiborg Kortsen	EnergiMidt	Lars Bang	HEF Net A/S
							Thor Gerner Nielsen	Dong Energy
DANVA	Ole Skytte	HOFOR						
Fjernvarme- værker	Else Bjerring Højbjerg	AffaldVarme Aarhus	Torben Hald	HOFOR	Lars Lauge Johannesen	Aalborg komm. Fjernvarme- forsyningen	Else Bjerring Højbjerg	AffaldVarme Aarhus
Vandværker i DK (FVD)	Robert Jensen	FVD					Robert Jensen	FVD
Antenne- foreninger	Gunnar M. Nielsen	FDA	Gunnar M. Nielsen	FDA	Gunnar M. Nielsen	FDA	Gunnar M. Nielsen	FDA
Telia	Claus Bo Frederiksen	Telia	Kim B. Ulrich	Adv. Tyndeskov & Ulrich				
Andre	John Thorn	Observatør for ERFA gruppe	Flemming Skøtt	Munck Forsynings- ledninger				

Brugergruppe for LER	John Thorn, HMN Naturgas I/S Thor Gerner Nielsen, DONG Energy	ERFA Gruppe om gæsteprincippet: - John Thorn HMN Naturgas - Mette-Marie Joensen DongEnergy - Anne Wieland HOFOR - Tanja Kantner Petersen HOFOR - Kim B. Ulrich Tyndeskov & Ulrich - Robert Jensen FVD - Mathilde Øelund Salskov Jensen Dansk Energi - Tove Duch Myrup Naturgas Fyn - Dorthe Wolfsgruber Energinet.dk - Hans V. Christensen Energinet.dk - Birthe Boisen Dansk Fjernvarme
No Dig-ordningen	Bjarne H. Jensen, HMN Naturgas I/S Kjeld Emil Olsen, TDC	
Vejregelråd (vejdirektoratet)	Henrik Vinther Jensen, TDC John Thorn, HMN Naturgas I/S (suppleant)	
GeoDanmark	Else Bjerring Højbjerg, AffaldVarme Aarhus	